

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Robert Louis Stevenson

RĂPIT DE PIRAȚI

Traducere de Frida Papadache

EDITURA TEDIT FZH

Cuprins

Capitolul I

Pornesc la drum către conacul Shaws 7

Capitolul II

Ajung la capătul călătoriei mele 13

Capitolul III

Fac cunoștință cu unchiul meu 21

Capitolul IV

Trec printr-o mare primejdie la conacul Shaws 31

Capitolul V

Merg la Queen's Ferry 42

Capitolul VI

Ce s-a întâmplat la Queen's Ferry 51

Capitolul VII

Plec pe mare cu bricul "Făgăduința" din Dysart 58

Capitolul VIII

Cabina de pe puntea de comandă 68

Capitolul IX

Omul cu chimirul de aur 75

Capitolul X

Asediul cabinei de pe puntea de comandă 88

Cuprins

Capitolul I

Pornesc la drum către conacul Shaws 7

Capitolul II

Ajung la capătul călătoriei mele 13

Capitolul III

Fac cunoștință cu unchiul meu 21

Capitolul IV

Trec printr-o mare primejdie la conacul Shaws 31

Capitolul V

Merg la Queen's Ferry 42

Capitolul VI

Ce s-a întâmplat la Queen's Ferry 51

Capitolul VII

Plec pe mare cu bricul "Făgăduința" din Dysart 58

Capitolul VIII

Cabina de pe puntea de comandă 68

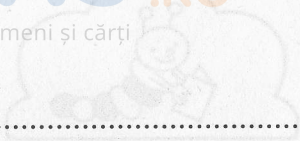
Capitolul IX

Omul cu chimirul de aur 75

Capitolul X

Asediul cabinei de pe puntea de comandă 88

Capitolul XI	
Căpitanul se dă bătut	97
Capitolul XII	
Aud de "Vulpea Roșie"	103
Capitolul XIII	
Pieirea bricului	115
Capitolul XIV	
Insula pustie	123
Capitolul XV	
Flăcăul cu bumbul de argint cutreierând insula Mull	135
Capitolul XVI	
Flăcăul cu bumbul de argint cutreierând ținutul Morven ..	146
Capitolul XVII	
Moartea Vulpiei Roșii	156
Capitolul XVIII	
Stau de vorbă cu Alan în pădurea Lettermore	164
Capitolul XIX	
Casa spaimei	175
Capitolul XX	
Fugari printre stânci	184
Capitolul XXI	
Fugari în prăpastia Corrynakiegh	195
Capitolul XXII	
Fugari prin ținutul mlaștinilor	204
Capitolul XXIII	
Cușca lui Cluny	214
Capitolul XXIV	
Fugarii. Cearta	226

Capitolul XXV	
În Balquhiddel	239
Capitolul XXVI	
Fuga ia sfârșit. Trecem apa Forth-ului	249
Capitolul XXVII	
Ajung la domnul Rankeillor	263
Capitolul XXVIII	
Pornesc la dobândirea moștenirii mele	274
Capitolul XXIX	
Intru în împărăția mea	284
Capitolul XXX	
Rămas bun!	293

Editoria TEDIT FXH
Str. Ion Neculce nr. 8
sector 1, București

Relații suplimentare la telefon/fax:
021.260.04.70

2001

e-mail: editura_exigent@yahoo.com

CAPITOLUL I

Pornesc la drum către conacul Shaws

Voi începe povestea peripețiilor mele cu o anumită dimineată din primele zile ale lui iunie, anul Domnului, 1751, când pentru cea din urmă oară am scos cheia din ușa casei tatălui meu. Pe când coboram șoseaua, soarele prindea a săgeta culmile dealurilor, iar când ajunsesem la casa parohială, fluierau mierlele în liliacul din grădină și pâcla ce sta aninată în jurul văii, cât mijiseră zorile, începea să se ridice și să piară.

Domnul Campbell, preotul din Essendean, rnă aștepta în poarta grădinii. Ce om bun! M-a întrebat dacă îmbucasem ceva de dimineată; și aflând că n-am trebuință de nimic, mi-a cuprins mâna cu amândouă mâinilele dumisale și mi-a petrectut-o cu blândețe pe după brațul său.

— Așa, Dave, băiete — mi-a spus — am să merg cu tine până la vad, să-ți arăt încotro s-o iei.

Și am pornit împreună la drum, în tăcere.

— Îți pare rău că pleci din Essendean? m-a întrebat domnul Campbell după câțeva vreme.

— De, părinte — am răspuns eu —, dacă aș ști încotro

mă duc sau cam ce-are să se aleagă de mine, v-aș răspunde deschis. E bine la Essendean, adevărat, și-am petrecut aici zile foarte fericite — dar e la fel de adevărat că nici n-am mai fost până acum prin alte părți. Cum tata și mama sunt morți amândoi, n-aș fi mai aproape de dâșii la Essendean decât în regatul Ungariei — și vă spun cinstit că de-aș ști că pot ajunge om de ispravă acolo unde mă duc, m-aș duce bucuros.

– Așa-i? zise domnul Campbell. Foarte bine, Dave. Atunci este de datoria mea să-ți spun ce ți-e hărăzit de soartă — pe cât îmi este cunoscut.

După ce s-a prăpădit maică-ta, iar tatăl tău, bun și vrednic creștin, a început să bolească, simțindu-și sfârșitul aproape, mi-a încredințat o anumită scrisoare, care zicea dânsul că este moștenirea ta. „Îndată ce n-am să mai fiu — zise — și se va fi mântuit cu desfacerea casei, și toate ale gospodăriei vor fi rânduite cum e mai bine (iar toate acestea, Dave, acum-a-s împlinite), dă-i băiatului meu scrisoarea aceasta în mână și îndeamnă-l s-o pornească către conacul Shaws, nu departe de Cramond. Acela-i locul de unde mă trag și acolo se cuvine să se întoarcă băiatul meu. E un flăcău de nădejde — a spus tatăl tău — și isteț. Nu mă îndoiesc că va ajunge bine și că va fi îndrăgit acolo unde se duce.”

– Conacul Shaws! m-am mirat eu. Dar ce legătură avea bietul meu tată cu neamul Shaws?

– De! — a răspuns — domnul Campbell — cine poate să știe la sigur, băiatule, dar numele acelui neam e numele pe care-l porți și tu, acela al Balfour-ilor de la Shaws — un neam vechi și bine văzut, poate cam scăpătat în vremea din urmă. Tatăl tău a mai fost și om învățat, după cum se cuvenea la slujba sa; nicicând n-a condus careva școala cu mai multă vrednicie; nici n-avea purtări și vorbă de dascăl de rând; și

după cum sigur că ții minte și tu, aveam mare plăcere să-l poftesc la casa parohială, laolaltă cu cei de neam bun; iar celor din neamul meu, Campbellii din Kilrennet, Campbellii din Dunswire, Campbellii din Minch și altora, cu toții bine știuți oameni de vază, le era drag să stea de vorbă cu dânsul. În sfârșit, pentru a te încredința pe deplin de ce ți-am spus, iată și scrisoarea lăsată cu limbă de moarte de răposatul nostru frate întru Domnul.

Îmi dădu scrisoarea, adresată precum urmează:

„Domniei-sale domnului Ebenezer Balfour de Shaws, la conacul domniei sale de la Shaws, se va înmâna aceasta de către fiul meu, David Balfour.”

Inima-mi bătea să se spargă, cu gândul la această cale măreață ce se deschidea pe neașteptate înaintea unui flăcău de saisprezece ani, fiul unui sărman dascăl de țară din Pădurea Ettrick.

— Domnule Campbell — am bâiguit — de-ai fi domnia-ta în locul meu, te-ai duce?

— Fără doar și poate — zise preotul — și fără zăbavă. Mergând două zile, un flăcău voinic ca tine ar trebui s-ajungă la Cramond (care este așezat în apropiere de Edinburg). De s-ar întâmpla tot ce poate fi mai rău și înalte-le-ți rude n-ar voi să te primească (căci totul mă face să cred că rude trebuie să-ți fie și încă de sânge), n-ai avea decât să faci cale întoarsă, timp de două zile și să bați binișor la ușa casei parohiale. Dar eu unul trag nădejde că vei fi bine primit (după cum gândea și părintele tău) și că, după câte-s vrednic să știu, vei ajunge la timpul tău om mare. Și acum, Dave, băiatule — încheie el —, îmi stătea pe suflet să mă străduiesc să-ți fie de folos acest rămas bun, îndemnându-te să iei aminte și să te ferești de primejdiile lumii.

Și aici iscodi din ochi un locșor unde ar putea șede a în tihnă; dădu de un bolovan sub un mesteacăn de lângă cărare, se așeză pe el, cu o față cât se poate de gravă și, băgând de seamă că soarele ne săgeta printre două culmi, se apără, învelindu-și cu batista pălăria pusă pieziș.

Apoi, șezând astfel, cu degetul arătător ridicat, mă îndemnă mai întâi să mă feresc de o seamă de nelegiuiri care nu mă ispiteau defel și stăruir să fiu sânguincios în rugăciune și în cititul Bibliei. După acestea, îmi zugrăvi lăcașul cel falnic către care mă îndreptam și-mi spuse cum se cuvenea să mă port cu cei care locuiau în el.

– Fii mlădios, Dave, în cele fără de însemnătate, îmi zise. Ține minte că, deși de neam bun, ai avut parte de o creștere simplă. Nu ne face de rușine, Dave, nu ne face de răs! În casa aceea arătoasă și mare, cu toți slujitorii pe care îi vor fi având, mai mari și mai mici, arată-te pe cât se poate de plăcut, grijuliu și chibzuit, ager la minte și zgârcit la vorbă. Iar în ceea ce-l privește pe stăpân, adu-ți aminte că el e stăpânul. Mai mult nu-ți spun: cinste celui căruia cinste i se cuvine. Bucuros să te supui stăpânului; baremi așa s-ar cuveni acelui de vârstă fragedă.

– Da, părinte — am zis eu —, s-ar putea să fie așa; eu unul vă făgăduiesc că mă voi strădui să fie așa.

– Bravo, foarte frumos ai vorbit, a răspuns domnul Campbell din toată inima. Și acum vin la rând și cele de însemnătate pentru starea trupului sau, cum s-ar zice, cele fără de însemnătate. Iată, am aici un pachetel care cuprinde patru lucruri. Pe când vorbea, se străduia să-l scoată din buzunarul hainei sale. Din aceste patru lucruri, cel dintâi e partea ce ți se cuvine de drept din bruma de bani ce s-a ales de pe urma cărților și gospodăriei tatălui tău, pe care le-am

cumpărat eu (după cum te-am lămurit de la început), cu gândul să le vând iarăși, cu câștig, dascălului cel nou. Celelalte trei sunt niște daruri mărunte, pe care nevastă-mea și cu mine am fi bucuroși să le primești. Cel dintâi, care e rotund, îți va plăcea desigur mai mult decât toate, acum când pornești la drum; dar, vai, Dave băiatule, nu-i decât ca și un strop de apă într-o mare; îți va fi de folos doar câțiva pași în calea ta și, ca și zorile, se va mistui. Cel de-al doilea, care este neted și pătrat și scris, îți va prinde bine cât vei trăi, ca un toiag de nădejde la drum și ca o pernă bună sub căpătâi, când ți-e trupul bolnav. Iar în ce privește pe cel de-al treilea, cu înfățișare de cub, mă rog Domnului și trag nădejde să te călăuzească până în viața mai bună, de apoi.

După aceea se sculă în picioare, își scoase pălăria și se rugă scurt timp, cu glas tare și cu vorbe înduioșătoare, pentru un tânăr care pornește în lume. Pe negândite, mă cuprinse în brațe și mă strânse foarte tare la pieptul său; mă depărtă iar, la o lungime de braț, uitându-mi-se în ochi, cu fața frământată de mâhnire, apoi zvâcni din loc și, strigându-mi rămas bun, o porni înapoi pe drumul pe care veniserăm amândoi, într-un fel de fugă căznită.

Ar fi fost poate de răs pentru altul; dar mie unuia nu-mi venea să râd; m-am uitat după dânsul până nu s-a mai văzut — nicicând nu se opri din mersu-i zorit, nici nu privi o dată îndărăt. Atunci mi-am dat seama că toate astea dovedeau mâhnirea sa față de plecarea mea; și pe dată m-a muștrătat amarnic conștiința, fiindcă eu unul eram prea bucuros să mă depărtez de acest sat adormit și să mă duc către un conac mare și plin de viață, printre oameni aleși, bogați și bine văzuți, de-un neam și de-un sânge cu mine.

„Dave, Dave — gândeam — s-a mai văzut cândva o

asemenea ticăloasă nerecunoștință? Ești tu în stare să uiți vechile faceri de bine și vechii prieteni, doar la auzul unui nume fălos? Vai, vai, să-ți fie rușine!”

Și-apoi m-am așezat pe pietroiul de pe care se ridicase adineauri bunul părinte și am deschis pachetul, să văd ce fel de daruri erau în el. În privința aceuia despre care spusese că are înfățișare de cub, n-aveam nici o îndoială; firește că era o mică Biblie, de purtat în raniță. Cel pe care-l numise rotund, am văzut că era un ban de un șiling; iar cel de-al treilea, care urma să-mi fie de folos în toate zilele vieții mele — fie că eram teafăr, fie că eram bolnav — era un petic de hârtie groasă și îngălbenită, scris astfel, cu cerneală roșie:

“*Pregătirea Apei de Lăcrimioare.* Ia floarea de lăcrimioare și pune-o la murat în săculețe, și-apoi bea câte o lingură-două, la nevoie. Redă graiul celor muți din dambla. E bună la umflături de mâini și picioare, întărește inima și ascute ținerea de minte; ia florile, pune-le într-un Gavanos bine închis și îngroapă-le într-un mușuroi de furnici, vreme de o lună, apoi scoate-le și vei obține o licoare de floare, pe care s-o păstrezi într-o gărăfioară; este bună, chiar dacă ești sănătos, atât pentru bărbați cât și pentru femei.”

La urmă, scris de mâna sfinției sale, se găsea adăugat:

“Așijderi la scrânteli, pentru frecție, iar pentru dureri de burtă, câte o lingură mare la fiecare oră.”

Firește că am râs de sfaturile acestea, dar era un râs cam printre lacrimi și m-am grăbit să-mi agăț legătura în vârful bățului și să trec vadul, suind apoi dealul, spre ținutul de dincolo. Abia când am ajuns la cărarea verde, întinzându-se largă, prin câmpul cu buruieni, am aruncat o ultimă privire către parohia Essendean, către copacii din preajma casei preotului și către frasinii înalți din cimitirul unde se odihneau tata și mama.

CAPITOLUL II

Ajung la capătul călătoriei mele

În dimineța zilei a doua, ajungând în vârful unui deal, am văzut tot ținutul din fața mea coborând către mare; iar în mijlocul acestui povârniș, pe o creastă lungă, cetatea Edinburgului, fumegând ca o căldare cu var. Pe castel era înfipt un steag, iar în golf pluteau, sau erau ancorate, corăbii mari — și amândouă aceste amănunte, oricât de depărtate, le puteam desluși limpede, și amândouă m-au tulburat adânc pe mine, un flăcău de la țară.

Curând după aceea am ajuns la casa unui cioban, unde am fost îndreptat către împrejurimile Cramondului și astfel, întrebând din loc în loc, am înaintat spre apusul capitalei, pe la Colinton, până ce am răzbit în șoseaua Glasgowului. Și aici, spre marea mea plăcere și uimire, am dat cu ochii de un regiment care mărșăluia în sunetul cimpoaielor și în cadența cea mai strașnică, având în frunte un bătrân general, roșu la față, călare pe un cal sur, iar în ariergardă o companie de grenadieri, cu pălăriile lor ca mitra papii. Toată bucuria vieții parcă mi-a năvălit în suflet la vederea tunicilor roșii și la auzul acelei muzici voioase.

N-a mai trecut mult și mi s-a spus că mă aflu în parohia Cramond, și-am început de-aici înainte să întreb de conacul Shaws, lucru care părea să-i uimească pe toți cei întrebați. La început am crezut că înfățișarea mea nevoiașă, în veșmintele mele de țară, prăfuite de drum, părea nepotrivită cu măreția locului către care mă îndreptam. Dar după ce vreo doi-trei inși îmi aruncară aceeași privire și același răspuns, a început să-mi intre în cap că nu era lucru curat cu neamul Shaws. Pentru a scăpa mai degrabă de această teamă, mi-am schimbat felul de-a întreba; și întâlnind un om de treabă ce se apropia pe un drumeag, mânându-și carul, l-am întrebat dacă auzise vreodată de un conac cu numele de Shaws.

El opri carul și se uită la mine ca și ceilalți.

— Îhî, zise. Dar de ce-ntrebi?

— E un conac mare? am întrebat eu.

— Firește, zise el. E coșgogea conacul.

— Așa, dar oamenii care locuiesc în el?

— Oameni? a strigat el. Ori nu ești zdravăn la minte? Nu-s oameni acolo — să le zici oameni.

— Cum? sării eu de colo. Dar domnul Ebenezer?

— Aha, ăla, zise omul; el e stăpânul, firește, dacă pe dânsul îl cauți. Dar ce treabă ai acolo, flăcăule?

— Am o pricină să cred că-mi voi putea face un rost, am răspuns eu, cât se poate de cuviincios.

— Ce face? strigă căruțașul, atât de răstit, încât până și calul său tresări. De, flăcăule, nu-i treaba mea, da-mi pari un băiat de treabă după vorbă și, dacă vrei să-mi ascuți sfatul, ferește-te de conacul Shaws.

Următorul peste care am dat a fost un omuleț curățel, cu

o falnică perucă albă; se vedea cât de colo că e un bărbier pe cale să facă turul mușteriiilor; și cum știam că bărbierii sunt tare flecari, l-am întrebat pe șleau ce fel de om era domnul Balfour de la Shaws.

– Bâr, bâr, bâr — făcu bărbierul, cela nu-i om, nu-i om defel; și începu să mă iscodească foarte șiret ce treabă aveam; dar cu mine își găsisese nașul — și-și urmă calea către mușteriu următor, știind pe cât știuse și mai înainte.

E greu de spus ce lovitură primiseră visurile mele. Cu cât erau învinuirile mai nelămurite, cu atât îmi plăceau mai puțin, căci cu atât mai mult lăsau câmp liber închipuirii. Ce fel de conac mare era acesta, ca toți cei din parohie să tresară și să se holbeze la mine, când întrebam de drumul într-acolo? Și ce fel de bărbat de neam era domnul Ebenezer, încât faima sa rea să fie răspândită pe toate drumurile? Dacă un ceas de mers m-ar fi adus înapoi la Essendean, m-aș fi lăsat pe loc păgubaș de isprava către care pornisem și m-aș fi înapoiat la casa preotului. Dar după ce mersesem cale atât de lungă, de rușine, dacă nu de altceva, nu puteam da bir cu fugiții, până nu mă încredințam cu ochii mei care era adevărul; și măcar din respect față de mine însumi, dacă nu din altă pricină, eram dator să merg până la capăt; și oricât de puțin îmi plăcea ceea ce auzeam, și oricât de încet mergeam acum, de întrebat tot întrebam și de înaintat tot înaintam.

Soarele era către asfințit, când m-am întâlnit cu o femeie voinică, oacheșă și mohorâtă la față, care se căznea să coboare o coastă. Și dânsa, când auzi obișnuita-mi întrebare, odată se întoarce cu ură și-mi arată o namilă de clădire ridicându-se golașă pe o fâșie de verdeață, în fundul văii celei mai apropiate.

Ținutul din juru-i era plăcut la vedere, împrejmuit de dealuri mărunte și presărat cu îmbietoare ape și păduri; iar bucatele de pe câmp, mie, unuia, mi se păreau minunat de bogate. Dar casa însăși se vădea a fi un fel de ruină; nici un drum nu ducea până la ea, nici un fum nu se vedea înălțându-se din vreunul din hodgeaguri și nici pomeneală nu era de ceva care să fi semănat a grădină.

- Țasta e? am întrebat cu inima cât un purice.

Peste fața femeii fulgeră o mânie cruntă.

- Țasta-i conacul Shaws! strigă ea. Cu sânge a fost zidit; sângele i-a curmat zidirea, sângele are să-1 doboare. Uite aici! Îl scuipe și îl blestem! Neagră să-i fie căderea! Dacă-1 vezi pe stăpănu-său, spune-i ce-ai auzit; spune-i că-i a una mie două sute și nouăsprezecea oară când Janeta Clouston i-a blestemat ființa și casa, staulul și grajdul, slujitorul și oaspetele, feciorul și soața, fata de măritat și pruncul — tot ce va fi având — neagră, neagră fie-le pieirea!

Și femeia, al cărei glas se prefăcuse într-un descântec hâd de ursitoare, o zbughi din loc și pieri. Eu rămăsesem ca ținuit, simțind cum mi se zbârlește părul în cap. În zilele acelea, oamenii mai credeau în vrăjitoare și tremurau când auzeau un blestem, iar acesta, nimerindu-se într-o asemenea clipă, ca o piață rea ce-ar fi voit să mă oprească din drum, până a nu-mi ajunge ținta, îmi muie picioarele. M-am așezat jos, neputându-mi lua ochii de la conacul Shaws. Cu cât priveam mai mult, cu atât mai plăcut îmi părea ținutul, împodobit cum era cu tufișuri de ghiorghini în floare, cu poienile presărate cu mielușei; pe ceru-i mândru un stol de stăncuțe; pământul, după toate semnele era darnic — și clima blândă.